

I група «*Історики*» працювала над проектом «Історія виникнення полімерів».

II - «*Хіміки*» – Склад полімерів.

III «*Технологи*» - Фізичні та хімічні властивості полімерів.

IV «*Промисловці*» – Галузі застосування.

V «*Екологи*» – Полімери та навколишнє середовище.

Ви повинні розповісти про роботу над якою працювали.

Під час захисту проектів нам потрібна група експертів. Я пропоную цю роботу нашим гостям. Протягом уроку вони будуть аналізувати виступи груп і оцінювати презентації та захист проектів за параметрами».

Використання методу проектів є важливим засобом організації самостійної роботи суб'єктів навчання, оскільки в основі даного методу лежить розвиток їх пізнавальних навичок, умінь самостійно набувати знань, орієнтуватися в інформаційному просторі та розвивати критичне мислення. Вміння педагога ефективно організувати та впровадити проектну діяльність в навчальний процес є показником високого рівня його професійної компетентності. Метод проектів належить до прогресивними освітніх технологій XXI століття і є важливим педагогічним засобом формування компетенцій особистості.

Список використаної літератури

1. Ліговицький А.О. Теоретичні основи проектування сучасних освітніх систем. - К.: Техніка, 1997 - 210 с.
2. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання. - К.: А.С.К., 2003.-192 с.
3. Загорський В. Школа ХХІ ст. візьме на роботу хорошого вчителя... Дорого // Управління освітою. 6 березня. 2003.
4. Ярошенко О.Г. Групова навчальна діяльність школярів: теорія і методика. - К.: Партнер, 1997.- 193 с.

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ МІЖНАРОДНОГО СТАЖУВАННЯ В РАМКАХ МІЖНАРОДНОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО ФОРУМУ «УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ: ВІД ПАРТНЕРСТВА ДО СПІВПРАЦІ»

Сененко Н.Б.

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

Освітня програма міжнародного стажування, яке відбувалося з 18 грудня 2017 р. по 20 січня 2018 р. дистанційно, а з 21 по 26 січня аудиторно в рамках II Міжнародного освітньо-наукового форуму «Угода про асоціацію: від партнерства до співпраці» (Польща, м. Закопане), базується на компетентісному підході, поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING) [1]. Це нормативний документ, що встановлює профілі загальних і спеціальних компетентностей фахівців системи освіти; вимоги до змісту міжнародного стажування цього напрямку учасників на компетентісній основі; нормативний зміст міжнародного стажування, сформульований у термінах результатів навчання, досягнення яких передбачає оновлення, вдосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 8 і 9 (в окремих випадках за індивідуальним запитом за 10) кваліфікаційними рівнями вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК); вимоги до вибіркової складової міжнародного стажування (за профілем кожного з учасників); нормативні терміни навчання за очно-дистанційною формою; форми атестації учасників міжнародного стажування.

Програма розроблена для міжнародного стажування науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, наукових співробітників наукових установ, докторантів, аспірантів, здобувачів та студентів.

Метою є вдосконалення управлінської, науково-методичної та професійно-фахової компетентності, професійному та особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій шляхом реалізації наступних завдань: підтримки коротких наукових стажувань для обміну досвідом та встановлення зв'язків з колегами з фаху; підвищення професійних компетенцій за індивідуальною науковою спрямованістю або спеціалізацією; перейняття досвіду і кращих європейських досягнень в області дидактики освіти у вищих навчальних закладах; представлення своїх наукових розробок і досягнень на європейській науково-освітній платформі; отримання професійних компетенцій необхідних для підготовки і написання міжнародних грантів і проектів; удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності; отримання додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної діяльності; активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку в умовах очно-дистанційного навчання.

Яка ж концепція міжнародного стажування, в чому його актуальність?

Як зазначено у програмі [1] Міжнародне стажування у системі післядипломної освіти потребує реалізації широкомасштабної довгострокової стратегії, здійснення її модернізації, наближення всієї системи освіти до стандартів ЄС. Модернізація системи післядипломної освіти в Україні має здійснюватися на базовій системі освіти та зберегти ті наукові напрацювання та досягнення, що склалися у вітчизняній освіті упродовж понад півстоліття і наповнюватися новими ідеями, що пов'язані із входженням України у європейський та світовий освітній простір. Міжнародне стажування надає можливість підвищити кваліфікацію, перейняти передові європейські практики і тим самим поліпшити свою конкурентоспроможність на ринку праці. Головна ідея - оволодіння, оновлення та поглиблення учасниками спеціальних фахових, науково-методичних, педагогічних, соціально-гуманітарних, психологічних, правових, економічних та управлінських компетентностей, у тому числі вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду, що сприяє якісному виконанню ними своїх посадових обов'язків, розширенню їх компетенції тощо.

Компетентності: інтегральна - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в освітній сфері ВНЗ, що передбачає проведення дослідження, застосування теорій та методів у практиці професійної діяльності, яка характеризується комплексністю та невизначеністю; загальні: освітологічна - здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію професійної діяльності на засадах людиноцентризму, демонструвати відповідні цінності у діяльності викладача ВНЗ; нормативно-правова - здатність організовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, фінансової автономії тощо; спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності: управлінська - планувати, організовувати та діагностувати результати освітньої діяльності та власну професійну діяльність відповідно до сучасних вимог; володіти психолого-управлінськими технологіями супроводу освітнього процесу в умовах реформ і соціальних трансформацій; здатність мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети професійної діяльності викладачів ВНЗ; дидактична - здатність забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови освітньої діяльності в умовах діалогу культур; сприяти взаємодії та згуртованості учасників освітнього процесу; володіти сучасними технологіями навчання у вищій школі, підтримки й розвитку всіх його суб'єктів; розвивати культуру наукового мовлення; науково-методична - здатність розробляти науково-методичне забезпечення освітнього процесу ВНЗ; рецензувати та готувати до видання науково-методичні матеріали з питань організації освітньої діяльності із дисципліни; інноваційно-дослідницька - здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження; сприяти розвитку суб'єктів освітнього процесу; психолого-педагогічного супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи викладача ВНЗ; визначати обґрунтовані перспективи інноваційних

проектів у галузі вищої освіти тощо; компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку - здатність здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність у сфері психології і педагогіки вищої школи; мотивувати себе та студентів до професійного та особистісного зростання; попереджати професійний стрес, професійні деформації особистості та професійного «вигорання» викладачів ВНЗ; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості студента та викладача (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії та ін.); ціннісні орієнтації, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства тощо; інформаційно-комунікаційна - здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерну техніку, що дозволяють досягати цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку, у тому числі: мережеві системи пошуку та обробки інформації; електронні бібліотечні ресурси та технології, мультимедійне обладнання; комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних психолого-педагогічної діагностики та результатів експериментального дослідження; здатність кваліфіковано використовувати наукометричні бази даних тощо.

Програмними результатами стажування, що визначають зміст міжнародного стажування, є вміння організувати професійну діяльність у системі освіти на засадах людиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір; упроваджувати сучасні психолого-управлінські і психолого-педагогічні технології функціонування та розвитку освітнього процесу у ВНЗ; здійснювати психолого-педагогічний супровід освітнього процесу ВНЗ, підтримки й розвитку всіх його суб'єктів; проектувати рішення з поліпшення психолого-педагогічного змісту і форм управління професійним вдосконаленням фахівців системи вищої освіти; уміти мотивувати суб'єктів освітнього процесу ВНЗ для досягнення спільної мети та професійно-особистісного розвитку; визначати психолого-педагогічні умови попередження й подолання професійного стресу, «вигорання» та деформацій особистості викладачів ВНЗ; уміти створювати та впроваджувати інноваційні психолого-педагогічні проекти у різних сферах суспільного життя, визначати психолого-педагогічні обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі вищої освіти; здійснювати психолого-педагогічну експертизу освітнього середовища ВНЗ; демонструвати належні вміння діалогічного спілкування з усіма суб'єктами освітнього процесу; розробляти зміст і технології навчання дисципліни; уміти здійснювати діагностику освітньої діяльності з дисципліни; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості суб'єктів освітнього процесу (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії тощо); здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; демонструвати прихильність до етичних зобов'язань, професійних цінностей, етики поведінки у професійній діяльності [1].

Зміст міжнародного стажування складається з чотирьох модулів:

Модуль 1. Організація навчального процесу та програми підготовки студентів в The University of Zielona Góra (Poland).

Модуль 2. Інноваційні технології, науково-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу.

Модуль 3. Підготовка науковців в Uniwersyteti Gdański (Poland) та можливості україно-польської наукової співпраці

Модуль 4. Наука як основа освітнього процесу – за напрямом роботи кожного учасника програми.

Позааудиторна або дистанційна частина стажування включає вивчення організаційної структури університетів Польщі, Словаччини, Болгарії та програм підготовки через доступ до офіційних сайтів університетів; ознайомлення з навчально-методичним забезпеченням

навчального процесу університетів (була надіслана учасникам стажування електронною поштою); вивчення досвіду дистанційної освіти та проходження дистанційного курсу; робота з електронним бібліотечним фондом (електронний код доступу був наданий); ознайомлення з віртуальними лекційними курсами викладачів університетів; підготовка публікації до розділу колективної монографії за обраним напрямом, - це є контроль якості міжнародного стажування. Виконання цієї програми було обов'язковим для учасників II Міжнародного освітньо-наукового форуму «Угода про асоціацію: від партнерства до співробітництва».

Освітньо-професійна програма [1] базується на нормативних документах на Європейському рівні (у галузі освіти) та на загальнодержавному рівні (у галузі освіти): Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG): / Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти; Європейський союз студентів; Європейська асоціація університетів; Європейська асоціація закладів вищої освіти; Конфедерація європейського бізнесу «БІЗНЕСЄВРОПА»; Європейський реєстр забезпечення якості вищої освіти. – Єреван, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf; International Standard Classification of Education ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>; Закон України «Про освіту»; Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 1 липня 2014 року / Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 37-38. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>; Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 / [розроб.: М. Гаврицька та ін.]. – К.: Соцінформ, 2010. – 746 с.; Національна рамка кваліфікацій / Додаток до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23 листопада 2011 р. № 1341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

Список використаної літератури

1. International intership educational program/ CSPD (Ukraine) – University of Zielona Gora (Poland). – 2017-2018. – P. 10.

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНТЕГРАЦІЙНОГО ПІДХОДУ У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ

Стародумова Ю.С., Чоповенко Н.В.

Полтавська гімназії №33

Сьогодні ми, педагоги-практики, зіткнулись з протиріччям, як дитині в умовах постійного збільшення обсягів навчального матеріалу, об'єднати їх у цілісну картину світу. Тож на зміну урокам, на яких, здебільшого, переважає вивчення теоретичного матеріалу, мають прийти компетентнісно орієнтовані, що сприяють цілісному сприйняттю навчального матеріалу, набуттю навиків практичного використання, формуванню позитивного емоційного ставлення до процесу пізнання та предмету вивчення.

Великий дидакт Я.А. Коменський писав: «Всі знання виростають з одного коріння – навколишньої дійсності, мають між собою зв'язки, а тому повинні вивчатися у зв'язках».

Ініціативу інтеграції ми упроваджуємо і в позаурочній роботі, вважаємо, що вона не тільки відкриває широкі перспективи для оновлення змісту освіти, але й спонукає формуванню духовно багатой особистості, вихованню учнівської молоді у душі найкращих людських цінностей.

Практика нашої роботи показала плідність інтеграції, виявила перспективи подальшого розвитку та удосконалення такого підходу до навчання. Застосування інтеграційних форм створює атмосферу взаєморозуміння, співпраці, дає можливість ширше використати потенційні можливості змісту навчального матеріалу та розвинути здібності учнів.